

Pravoslavná církev

Vznik Církve se uskutečnil na základě příslibu Krista Spasitele při Jeho Nanebevstoupení, v den Letnic. Tehdy sestoupil Duch Svatý na apoštoly, shromážděné v jednom domě v Jeruzalémě. Od této chvíle nastává Církví její hlavní dějinná pout', jak nám o tom svědčí kniha Skutků svatých apoštolů a další listy uchované v Písmu svatém. Věrouka pravoslavné církve spočívá na Písmu svatém a na všeobecné církevní tradici. Církevní tradice je uchována jednak v řádu církve a jejím životě, jednak ve spisech sv. Otců, tj. církevních spisovatelů z prvních století dějin křesťanství.

Vyznání víry pravoslavné církve bylo zformulováno na základě nejstarších textů, vyznávaných věřícími při křtu, opírajících se o Tradici a Písmo svaté, a do všeobecného užívání uvedeno částečně v roce 325, kdy bylo přijato prvním všeobecným sněmem všech křesťanských místních církví, konaným v Nicei, a poté doplněno druhým všeobecným církevním sněmem v roce 381, konaným v Cařihradě. Toto vyznání, nazvané nicejsko-cařihradským, bylo společné všem místním církvím, spojeným v jednu svatou, obecnou, apoštolskou církev. Všechny následující všeobecné církevní sněmy se k tomuto vyznání věrně hlásily a zakázaly jej měnit. Na západě však bylo později bez usnesení všeobecného církevního sněmu vsunuto do něho slovo „Filioque“, čímž byla porušena do té doby pro církev společná víra v Ducha Svatého. Kanonické právo pravoslavné církve je založeno na pravidlech, jež byla přijata na sedmi všeobecných církevních sněmech a na významnějších sněmech místních církví, i na pravidlech, která obsahují spisy svatých církevních Otců.

Zřízení pravoslavné (řecky: orthodoxní) církve bylo vytvořeno v době od 1. do 9. století. Podle tohoto zřízení se křesťané organizují podle státních území a podle národů ve vlastní místní církve. Místní církve jsou spojeny v jednu církev všeobecnou (řecky: katolickou). K tomuto systému všeobecné církve příslušela původně i církev římská. V ní však později šel vývoj k vytvoření papežství. Zatímco se až do 9. století zúčastňoval římský patriarchát všech všeobecných církevních sněmů a jejich usnesení se podřizoval (např. šestý všeobecný sněm /680-681/ odsoudil římského patriarchu Honoria pro bludný monotheismus, a římská církev se tomuto rozsudku podrobila), později se v římské církvi uplatňovala zásada, že usnesení všeobecných církevních sněmů potřebují schválení římského patriarchy. Východní církve proti těmto tendencím vždy vystupovaly. To vedlo roku 1054 k církevnímu rozkolu, v němž na jedné straně stál patriarchát římský a na druhé straně patriarcháty cařihradský, alexandrijský, antiochijský a jeruzalémský. Východní patriarcháty se nadále pevně držely pravoslavného učení a nesouhlasily s novým vývojem poměrů v církvi římské (s „Filioque“, s papežstvím, se zaváděním latiny u všech národů, s ideou odpustků, se všeobecným celibátem duchovenstva, s pokusy o zavedení přijímání pod jednou způsobou aj.) .

Je historickým omylem názor - dosti běžný - jakoby církve pravoslavná byla povstala teprve v roce 1054 odtržením od Říma. Místní pravoslavné církve nikdy nebyly Římu podřízeny, třeba římský patriarcha, jakožto biskup původně prvního hlavního města říše římské, požíval veliké autority. Právní poměr východních patriarchů k římskému byl stejný, jako byl jejich poměr mezi sebou navzájem. Nebyl to poměr podřízenosti, nýbrž rovnosti. O odtržení od Říma je možné mluvit u církví, které se utvořily na západě na základě reformace, neboť před reformací příslušely k církvi římské.

Nejvyšším zákonodárným orgánem společným všem pravoslavným církvím na světě je všeobecný sněm, který je i jejich společným pojitkem. Všeobecný sněm řeší jako nejvyšší autorita církve principiální věroučné otázky.

Pravoslavná církev rozřešila svůj poměr k národnostem a státním útvarům tak, že se organizuje, jak již bylo řečeno, podle státních území a podle národů. Ke starobylým patriarchátům se počítají patriarcháty: cařihradský, jehož představitel je „prvým mezi rovnými“, alexandrijský, antiochijský a jeruzalémský. Historickým vývojem vznikly další místní patriarcháty: ruský, gruzínský, srbský, rumunský

a bulharský, a místní církve kyperská, řecká, polská, albánská, Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku, americká, sinajská, finská a japonská.

Převzato z www.pravoslavbrno.cz